Інфармацыйны праект "ВОКА"
на старонках ZABEJ.INFO

ВОКА

нумар 2

Мы, моладзь, будзем пісаць сваю новую гісторыю, але памятаючы мінулае

22 чэрвеня на Усходніх могілках Мінску адбылося традыцыйнае ўшанаванне памяці народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава.
Прайшло пяць год з таго трагічнага дня, калі наша краіна страціла самага шчырага, яскравага, таленавітага празаіка. Маладзёвы праект MOLADZ.ORG нягледзячы на выходны дзень, падрыхтоўку да ўступных іспытаў і сесію сабраўся на могілках, каб выказаць словы цеплыні і падзякі Васілю Быкаву.

Віталь Дабранач лідэр МІ "Вока": " *Пяць гадоў таму наша краіна страціла таленавітага, справядлівага і праўдзівага пісьменніка. Васіль Быкаў празаік, сумленне якога ніколі не драмала, тым больш у той час, калі вырашаліся складаныя пытанні сучаснасці. Дарэчы, мне вельмі прыемна бачыць сёння моладзь, якая цікавіцца культурнай спадчынай нашай Радзімы, а гэта значыць, што беларуская мова і ўвогуле гісторыя Беларусі перажывуць яшчэ адну хвалю адраджэння.*"

Надзея Сінкевіч карэспандэнт Moladz.ORG: "*Быкаў адзін з самых лепшых празаікаў Беларусі. Яго ведаюць і шануюць не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой. Я думаю, што доўг кожнага свядомага беларуса ушанаванне памяці сваіх герояў. Мы моладзь будзем пісаць сваю новую гісторыю і выхоўваць будучае пакаленне на самых лепшых скарбах беларускай літаратуры. Безумоўна, гэта самая вялікая страта вольнай і незалежнай Беларусі. Мне здаецца, што кожны адукаваны чалавек павінен памятаць сваю гісторыю, якую ніхто не можа змяніць.*"

Моладзь усклала кветкі да помніка і ўшанавала памяць Васіля Быкава хвілінай маўчання.

Па слядах прафесійна-псіхалагічнага суразмоўя

Такое ўражанне, што прафесійна-псіхалагічнае суразмоўе сёлета прайшлі не толькі абітурыенты, але і добрая частка журналістаў.
І можна было схадзіць туды, каб сапраўды так праверыць, ці можаш ты быць журналістам, юрыстам або дыпламатам. Сказаць усю праўду. Але, пагадзіцеся, гэта ваша жыццё, і вы ў ім можаце быць добрымі, разумнымі і правільным. І выйдзе потым такі матэрыял, што суразмоўе - гэта проста фармальнасць, што гэта нескладана і па сілах кожнаму. Але гэта асобна ўзяты ваш выпадак. Таму што асабіста вы разумны, правільны, а значыць, "прыдатны". Але абітурыенты, тыя, якія паступаюць або будуць паступаць насамрэч, яны розныя. У іх могуць быць свае палітычныя погляды, свой светапогляд і свае мазгі. Таму я вырашыла паэксперыментаваць.

Паколькі правіламі правядзення суразмоўя абазначана, што чалавек можа прайсці яго толькі адзін раз, прыйшлося звярнуцца да дапамогі знаёмых.

"Маньякаў - у медуніверсітэт, педафілаў - у Педуніверсітэт"

У Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце сяброўка ішла з версіяй таго, што ў журналістыцы яна расчаравалася, таму што лабіруюцца інтэрасы дзяржаўнай прэсы, а незалежная дыскрымінуецца. Сябе яна бачыць на факультэце дзяржаўнага кіравання і права, каб змяніць дзяржапарат у дэмакратычнай Беларусі. Камісія, якая складалася выключна з жанчын, клапатліва і па-матчынаму казала, што ёй некамфортна будзе ў іх ва ўніверсітэце, таму як ідэалагічны ціск тут не слабейшы за БДУ, што ўніверсітэт цалкам падтрымлівае палітыку прэзідэнта, што іх студэнты не ходзяць на мітынгі і не сядзяць на пляцы ў намётах і наогул, "дэмакратыя, яна ў кожнай краіны свая…" Сяброўка, якая здзівілася: "Я не ведала, што ў вас такія крытэры да абітурыентаў", у адказ пачула: "Так што, вы нам загадаеце зараз маньякаў прымаць у Медуніверсітэт, а педафілаў -у Педуніверсітэт?" Рэкамендацыю кандыдату не далі.

Значок "За свабоду" прыносіць поспех

Ці прыдатны да прафесіі журналіста, сябар пайшоў правяраць у Педагагічны універсітэт ім.М.Танка. На пінжаку маладога чалавека быў замацаваны значок "За *свабоду*". Свае палітычныя погляды ён не хаваў. Казаў пра сапраўдны сцяг беларусаў (бела-чырвона-белы), пра гімн, пра дэмакратычную і вольную прэсу. Камісія ківала, дапаўняючы гэта словам "зразумела". Потым спыталі, што за значок на адзенні: "За свабоду! Ён мне ўдачу прыносіць". Можа быць, значок насамрэч спрыяе поспеху, таму што камісія сказала: "Зразумела" і рэкамендавала абітурыента на паступленне. У сябра, праўда, засталося ўражанне, што ён і яго палітычныя погляды былі ім абсалютна абыякавыя.

Рэкамендуем? -Рэкамендуем!

Па правілах суразмоўя, выдадзеная рэкамендацыя прыдатная для паступлення па дадзенай спецыяльнасці ў любую ВНУ краіны. Таму стала цікава, ці адрозніваюцца пытанні да абітурыентаў на факультэт журналістыкі, скажам у БДУ і ў Педагагічным універсітэце ім.М.Танка. Адправіўшыся ў апошні, я прымерыла на сябе маску дурной дзяўчыны, якая жадае кінуць вучобу на мех-маце і абавязкова стаць акулай пяра. Старшыня камісіі быў матэматыкам. Яму было неяк крыўдна і незразумела за мой выбар, таму ён патрабаваў аргументацыі. Я казала проста, што матэматыка-гэта не маё, а журналістыка - гэта маё, таму што я люблю чытаць. На пытанне: "Дзе вы друкуецеся?" Я адказала: "Ні дзе". Аргументавала гэта тым, што, па-мойму, чалавек без дыплома журналіста не можа проста прыйсці ў газету і напісаць матэрыял. Я казала пра тое, што не пішу, таму што мне бракуе ведаў. Я казала аб тым, што "журналістыка - гэта тамака інфармацыя…гэта тамака новыя людзі…гэтае тамака мерапрыемствы". Мяне паспрабавалі перабіць тым, што "журналістыка - гэта і даяркі, і калгасы, і цяжкая праца". А я ўпэўненае сказала, што "не буду пісаць пра гэта, што ніхто не можа мне даць такога задання, таму што я не хачу, гэта не мая спецыялізацыя, я буду пісаць толькі пра тое, што мне цікава". Шчыра кажучы, я сумнявалася, ці пройдзе ў мяне гэты нумар. Публікацыі насамрэч вельмі важныя для паступлення на журфак. Таму калі старшыня камісіі, той самы матэматык, спытаў у калегаў: "Рэкамендуем?", а тыя ў адзін голас адказалі: "Рэкамендуем!", я натуральна здзівілася. У БДУ такі нумар мог не прайсці. **Па-першае**, сярод чальцоў камісіі былі журналісты, у тым ліку і якія практыкуюць. **Па-другое**, тут задавалі пытанні не толькі "за жыццё". Напрыклад, хто з'яўляецца рэдактарам часопіса "Планета"? (пагадзіцеся, не самае папулярнае выданне Беларусі). Або: "Хто ў "Советской Белоруссии" асвятляе пытанні культуры?"

Наколькі суразмоўе вартае правядзення

Прайсці прафесійна-псіхалагічнае суразмоўе нескладана. Людзям, якія маюць апазіцыйныя погляды, іх лепш схаваць. Людзям, якія маюць мала ведаў, лепш завучыць пару разумных фраз і ведаць, куды іх уставіць. Абітурыенты, якія паступаюць насамрэч, пра гэта ведаюць і гэтым карыстаюцца. І тады ўзнікае лагічнае пытанне: для чаго праводзіць прафесійна-псіхалагічнае суразмоўе? За 5-10 хвілін гутаркі камісія наўрад ці зможа выкрыць чалавека, які ходзіць на мітынгі, а на гутарцы кажа станоўча адгукаецца пра палітыку дзяржавы, у хлусні. За гэты час складана вызначыць, насамрэч дзяўчына забылася прозвішча прэм'ер-міністра, бо проста хвалюецца, ці не ведае яго наогул?

Уступная кампанія для абітурыентаў нагадвае мне бег з перашкодамі. Прафесійна-псіхалагічная гутарка пройдзена, наступны бар'ер - іспыты ў школе, потым - Цэнтралізаванае тэставанне. Абітурыенты ўчарашнія з палёгкай уздыхаюць, што іх гэта не закранула, абітурыенты сённяшнія старанна рыхтуюцца ўсё прайсці, а абітурыенты заўтрашнія са страхам на ўсё гэта глядзяць і чакаюць: што ж яшчэ новага выдумае Міністэрства адукацыі?

Наста Забенька

Крэдыт на навучанне

Пачынаецца лета… А для новаспечаных студэнтаў і іх бацькоў разам з гэтым улетку сплывуць у мінулае апошні званок, выпускны баль і іншыя атрыбуты школьнага жыцця. Пачынаецца адказная пара навучання ў ВНУ краіны.

Адказны яшчэ і таму, што кошт, памножаны на колькасць гадоў вучобы ў шматлікіх установах, выліваецца ў прыстойныя сумы. А з кожным годам паступіць на бюджэтныя месцы ў ВНУ становіцца ўсё цяжэй і цяжэй. Спынімся на крэдытах, якія падаюць беларускія банкі для аплаты навучання.

Гэтыя крэдыты маюць у цэлым шмат агульнага са спажывецкімі крэдытамі. Мабыць, толькі Беларусбанк мае цэлую лінейку крэдытаў на навучанне. Большасць жа банкаў не вылучаюць крэдыт на навучанне як такі. Выдаюць яго часцей за ўсё ў безнаяўным парадку, шляхам банкаўскага перакладу на рахунак навучальнай установы на падставе адпаведнай дамовы і рахункі фактуры. Вядома, можна скарыстацца і крэдытамі з выдачай гатоўкай або крэдытнымі карткамі. Але мэтавы крэдыт на вучобу для крэдытаатрымальнікаў можа апынуцца зручней па наступных меркаваннях.

Па-першае, спецыфіка крэдыту на навучанне такая, што крэдытаатрымальнікамі часцей за ўсё з'яўляюцца бацькі студэнта. Сам студэнт звычайна да моманту атрымання крэдыту не мае рэгулярнага пацверджанага прыбытку.

Па-другое, тэрмін падавання крэдыту залежыць ад таго, дзе і як будзе навучацца студэнт. Як правіла, пры атрыманні першай адукацыі на дзённым аддзяленні ў ВНУ крэдыт можна гасіць на працягу 5-ці гадоў. Пры навучанні ў сярэдніх адмысловых навучальных установах і каледжах зварот крэдыту працягваецца на працягу 3-х гадоў. Пры завочнай, вячэрняй і дыстанцыйнай форме, а таксама пры атрыманні другога і наступных адукацый тэрмін крэдыту складае ўсяго адзін год.

У трэціх, крэдыт можа быць прадстаўлены на працягу ўсяго перыяду навучання часткамі.

Адзначым таксама, што крэдыт на навучанне ў адрозненне ад крэдытаў наяўнымі і крэдытных картак дазваляе пазбегнуць камісіі за здыманне грошай, якая складае 2-3% ад здымаемай сумы.

Што немалаважна, адсоткавая стаўка па ▶

крэдытах таксама вагаецца ад 13% у рублях (11% у валюце) на першую адукацыю да 17% - на другое і наступныя.

Для вызначаных груп насельніцтва прадугледжаныя палёгкавыя ўмовы крэдытавання, у прыватнасці паніжаныя стаўкі па адсотках. Гэта дакранаецца жыхароў сельскай мясцовасці і сем'яў, дзе сярэдні сукупны прыбытак на кожнага чальца сям'і ў месяц не перавышае 350 адсоткаў пражытачнага мінімуму. Апошнія могуць атрымаць палёгкавы крэдыт на падставе Ўказу Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17.12.2002 г. № 616. Для гэтай катэгорыі грамадзян адсоткавая стаўка ў беларускіх рублях складзе ўсяго палову стаўкі рэфінансавання . Гэты крэдыт дакранаецца студэнтаў, якія навучаюцца ў ВНУ дзяржаўнай формы ўласнасці, ВНУ Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі (ФПБ) і ВНУ спажывецкай кааперацыі.

Але ўмовы крэдыту на навучанне накладаюць вызначаную адказнасць і на студэнтаў. Так, калі нядбайны студэнт адлічваецца з ВНУ, крэдыт прыйдзецца загасіць у сціснутыя тэрміны (на працягу аднаго года). Прычым ільготнікі будуць абавязаныя пакрыць слоік адсоткі не па паніжанай стаўцы, а ў памеры стаўкі рэфінансавання… Добры стымул для вучобы.

У зняволенні адзначым, што на дадзены выгляд крэдытавання назіраецца попыт. Як відаць з вышэйсказанага - пры жаданні атрымаць годную адукацыю, заўсёды можна знайсці прымальныя варыянты аплаты. Бо інвестыцыі ў свае веды - самыя прыбытковыя.

Надзея Сінкевіч

“Смерць літаратуры адкладваецца”

Яшчэ нядаўна, калі б вы “загуглілі” слова “ГАЛІЯФЫ”, пошуковая сістэма у інтернеце выдала б нешта накшталт “семейство пластинчатоусых; обитают в лесах Тропической Африки”. А нядаўна гэта слова набыло новы сэнс: у Беларусі з'явілася выдавецтва з аналагічная назвай.

Падзея гэта нечаканая і адметная, невыпадкова на прэзентацыі заля Дома літаратараў была поўная, пры чым былі як маладыя (Арцём Кавалеўскі, Вольга Гапеева, Віка Трэнас, Віктар Жыбуль, Вера Бурлак і інш.) так і сталыя літаратары (Пятро Васючэнка, Алесь Анціпенка, Валянцін Акудовіч, Уладзімір Арлоў і інш).

“Галіяфы” цікавыя тым, што будуць выдаваць толькі беларускамоўную літаратуру. Акрамя таго, заснавальнікі выдавецтва, пісьменнікі Міхась Башура і Зміцер Вішнёў, адзначаюць, што мэта выдавецтва аб'яднаць шматлікіх прадстаўнікоў беларускага актуальнага мастацтва (не толькі літаратараў, але і мастакоў, навукоўцаў, музыкантаў, перфомераў) з мэтай распавесці як беларускім, так і замежным чытачам пра самыя адметныя культурныя з'явы, пра найноўшыя эстэтычныя практыкі, пра найбольш перспектыўныя праекты.

Зразумела, што заснаванне новага выдавецтва паспрыяе развіццю айчыннай літаратуры. Бадай кожны выступоўца казаў пра тое, што ў “Галіяфах” рыхтуюцца да выхаду яго творы. У планах выдавецтва, дарэчы, за гэты год выпусціць 40 кніг, чатыры з якіх ужо ўбачылі свет. Адкрыецца і дарога для пачаткоўцаў: для маладых літаратараў ужо абвешчаны конкурс на лепшы празаічны і лірычны твор. Стваральнікі выдавецтва хочуць таксама аднавіць і традыцыю беларускага дэтэктыва. Акрамя таго, пашырыцца перакладніцкая літаратура. А для дзетак створаць спецыяльную серыю “Сланечнікі”.

Кнігі выдавецтва “Галіяфаваў” нагадваюць сінтэз думак і крэатыву як з пункту гледжання літаратараў, так і з боку афармляльнікаў, мастакоў і дызайнераў. Беларуская кніга выходзіць на новы ўзровень, калі яе можна і трэба не толькі чытаць, але яшчэ і звяртаць увагу на адметныя малюнкі і фатаграфіі.

“Галіяфы” гэта прынцыпова новы і амбіцыёзны праект у беларускай культуры. Яго стваральнікі і ўдзельнікі ставяць досыць высокія планкі. І хочацца, каб кнігі не толькі выдаваліся, але іх чыталі і куплялі. Каб паэты і пісьменнікі не былі вымушаны раздаваць іх сябрам, знаёмым ці ахвярваць у дзіцячыя інтэрнаты. Гэтаму павінны паспрыяць піяр выдавецтва і талент аўтараў.

Сучасная беларуская літаратура не масавая з'ява. У яе ёсць сваё кола прыхільнікаў, аматараў і знаўцаў. Але яна дакладна не ўтопія, бо з'яўляюцца новыя аўтары, іх кнігі, а пасля і чытачы. У гэта верыш і гэта разумееш, калі спачатку скептычна здзіўляешся з'яўленню новага выдавецтва, а пасля прэзентацыі выходзіш з дзвума новымі беларускімі кнігамі. Вось тады пагаджаешся з крытыкам і літаратуразнаўцам Пятро Васючэнкам пра тое, што “смерць літаратуры адкладваецца”.

Адар'я Гуштын

Інфармацыйны праект "ВОКА"
на старонках ZABEJ.INFO

www.moladz.org
admin@moladz.org